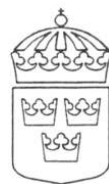

Arbetsmarknadsutskottets betänkande 1990/91:AU26

Visst regionalpolitiskt stöd

1990/91
AU26

Sammanfattning

I detta betänkande behandlar utskottet ett utskottsinitiativ angående ett turistprojekt benämnt Sommartrafik -91 på inlandsbanan. Utskottet anser att det finns skäl att bistå detta projekt med befintliga regionalpolitiska medel.

Utskottet

Bakgrund

Den 14 februari 1991 ingick staten (transportrådet) och trafikhuvudmännen i Kopparbergs, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län ett avtal innebärande att staten under en tioårsperiod lämnar trafikhuvudmännen en årlig ersättning på 36 milj.kr. om de övertar ansvaret för persontrafiken på inlandsbanan fr.o.m. den 10 juni 1991.

Trafikutskottet ansåg i betänkandet 1990/91:TU19 för sin del att persontrafiken längs inlandsbanan i första hand borde överföras till trafikhuvudmännen i de fyra berörda länen. Av denna anledning borde därför prövas om trafikhuvudmännen inom den angivna bidragsramen skulle kunna upprätthålla järnvägstrafik på banan. Om så var fallet borde befintlig vagnpark utan kostnad få disponeras av huvudmännen. Eventuella krav från SJ kunde regleras i kommande budgetproposition.

Om trafikhuvudmännen inte ansåg sig kunna driva järnvägstrafiken i egen regi borde regeringen enligt trafikutskottet undersöka om Inlandskommunerna Ekonomisk Förening var beredd att ta över ansvaret för järnvägstrafiken fr.o.m. den 10 juni 1991 under samma villkor som ovan beskrivits.

I sitt nyssnämnda betänkande redovisade trafikutskottet de uppgifter som inhämtats från banverket om merkostnader för persontrafiken i form av investeringar och underhåll som uppkommer om inlandsbanan behålls. De betydande investerings- och underhållsinsatser som krävs för att banan skall få en sådan standard att järnvägstrafik skall kunna upprätthållas borde enligt utskottet främst betalas av de lokala och regionala intressenter som vill driva denna trafik.

Om något av ovan beskrivna möjligheter till fortsatt persontrafik inte kunde realiseras borde enligt utskottets mening det avtal som tecknats mellan transportrådet och trafikhuvudmännen godkännas. Utskottet uttalade vidare att avtal och myndighetsbeslut skall vara klara i så god tid att en tillfredsställande trafikförsörjning kan upprätthållas efter den 10 juni 1991.

Sedan regeringen konstaterat att inte något av alternativen till fortsatt persontrafik på inlandsbanan kunnat genomföras har regeringen den 18 april 1991 i enlighet med riksdagens bemyndigande godkänt avtalet mellan transportrådet och trafikhuvudmännen. Konsekvensen av avtalet innebär att persontrafiken på inlandsbanan läggs ned. Personbefordran skall på den aktuella sträckan efter den 9 juni 1991 ske med busstrafik.

Ledamöterna i arbetsmarknadsutskottet Börje Hörnlund och Kersti Johansson (båda c) har i en till utskottet den 15 maj 1991 inkommen skrivelse föreslagit att utskottet skall ta initiativ till att regionalpolitiska medel ställs till förfogande för att göra det möjligt för sommartrafik på inlandsbanan.

I skrivelsen framhålls inlandsbanans stora värde för turistnäringen i inlandet. Beslutet att trafiken skall upphöra redan den 9 juni 1991, direkt i inledningen till turistsäsongen, får därför stora effekter i området, framhålls i skrivelsen.

Utskottets överväganden

Riksdagen behandlade föregående år regionalpolitiken för 90-talet (prop. 1989/90:76, 1989/90:100 bil.12, 1989/90:146, anslagspunkten D 2, riksdagens revisorers förslag 1988/89:26, AU13, rskr. 346).

Riksdagen betonade därvid olika sektors betydelse för en god regional utveckling. Varje samhällssektor, som en integrerad del av sektorspolitiken, skall utforma verksamheten så att de regionalpolitiska målen uppfylls. Denna huvudprincip lades fast.

I vissa fall ansågs dock att regionalpolitiska medel kan vara motive-
rade för satsningar på infrastrukturen. Som exempel nämndes i propositionen bl.a. vissa udda projekt som kan vara svåra att passa in i ordinarie budgetprocess.

Mot denna bakgrund antogs en samlad lösning innebärande att 330 milj.kr. av regionalpolitiska medel ställdes till förfogande för särskilda infrastrukturåtgärder. Av dessa skall 200 milj.kr. användas för förstärkt infrastruktur i stödområde 1. Resterande medel disponeras av regeringen för bl.a. kompletterande insatser i stödområde 1 och insatser i stödområde 2. I propositionen framhölls bl.a. att medlen inte är avsedda att ersätta ordinarie statligt stöd eller användas som reguljära driftsstöd. Riksdagen beslutade i enlighet med propositionen samt uppdrog åt regeringen att närmare utforma reglerna för medlens användning.

Utöver vad sålunda anförts uttalades i propositionen att länsstyrelserna i samtliga län med projektmedel från det årliga anslaget för regionala utvecklingsinsatser har möjlighet att bedriva sektorssamord-

ning och stödja mindre infrastrukturprojekt. Även för dessa medel gäller dock att de inte får ersätta ordinarie statlig finansiering eller användas som reguljära driftsstöd.

Riksdagen beslöt dessutom i enlighet med regeringens förslag om en kraftig decentralisering av beslut som innebär ett genomförande av regionalpolitiken.

I samband med fjolårets riksdagsbehandling av regionalpolitiken konstaterades turismens stora regionalpolitiska betydelse, särskilt i norra Sveriges inland. Turistpolitiken samverkar därför med regionalpolitiken när det gäller att förbättra den regionala balansen. Även för strävan att förbättra bytesbalansen har turismen stor betydelse. Betydelsen av att antalet turister i Sverige ökar framhölls därvid.

Vid riksdagens beslut den 16 maj 1991 (1990/91:AU13, rskr. 282) om anslag till regionalpolitiken för budgetåret 1991/92 bekräftades ånyo inriktningen av den politik som lades fast vid förra årets behandling av regionalpolitiken för 90-talet.

Enligt arbetsmarknadsutskottets uppfattning kan det nu tilltänkta projektet Sommartrafik -91 på inlandsbanan bli av betydelse för turismen under sommarmånaderna i de berörda områdena. Därmed får det också regionalpolitisk betydelse i dessa områden. Det finns enligt utskottets mening skäl att bistå detta projekt med befintliga regionalpolitiska medel. Det får ankomma på regeringen att pröva hur berörda länsstyrelser (i Kopparbergs, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län) skall kunna lämna stöd till det aktuella projektet.

Med stöd av initiativrätten enligt RO 3:7 föreslår utskottet att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om visst regionalpolitiskt stöd till projektet sommartrafik -91 på inlandsbanan.

Hemställan

Utskottet hemställer

beträffande visst regionalpolitiskt stöd

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om visst regionalpolitiskt stöd till projektet Sommartrafik -91 på inlandsbanan.

Utskottet hemställer dessutom att förevarande ärende företas till avgörande efter endast en bordläggning.

Stockholm den 21 maj 1991

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Lars Ulander

Närvarande: Lars Ulander (s), Elver Jonsson (fp), Kjell Nilsson (s), Börje Hörnlund (c), Gustav Persson (s), Anders G Högmark (m), Sten Östlund (s), Bo Nilsson (s), Monica Öhman (s), Mona Saint Cyr (m), Charlotte Branting (fp), Anna Horn af Rantzien (mp), Eivor Husing (s), Göran Engström (c), Rune Berglund (s), Jan-Olof Ragnarsson (v) och Ann-Marie von Essen (m).

